

ਉਚਿਤ ਕਾਇਦਾ ਜਾਬਤਾ (FAIR PRACTICE CODE)

A) ਮੁੱਖ ਥੈਕ/ਕੁੰਜਿਕਾ

ਰਿਜ਼ਰਵ ਥੈਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕੂਲਰ ਡੀ.ਐਨ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.ਪੀ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 266/03.10.01/2011-12 ਮਿਤੀ 26.03.2012 ਰਾਹੀਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.ਪੀ.ਡੀ. ਉਚਿਤ ਕਾਇਦਾ ਜਾਬਤਾ ਸੱਭੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਜਾਬਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੇਗੇ।

ਇਹ ਉਚਿਤ ਕਾਇਦਾ ਜਾਬਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ, ਵਲੋਂਡ, ਬਹੁਨੁਕ, ਬੋਰੋਲਾ, ਵਿੱਤੀ ਸੈਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੇਲੀਆਂ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਚਿਤ ਕਾਇਦਾ ਜਾਬਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਕਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

B) ਉਚਿਤ

ਉਚਿਤ ਕਾਇਦਾ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ:-

- i) ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਹਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ii) ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਤਸਲੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਤਲ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੀਅਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਚੇਰੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੰਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- iii) ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਇਮਾਨਦਾਰ, ਸਦਾਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਹਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- iv) ਮੌਜੂਦਾ/ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਾਲੀਨ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ਰ ਕੰਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- v) ਤਸਲੀਬਸ਼ਾਸ਼ਨ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੇ ਆਪਾਰ ਨੂੰ ਸੌਖਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਰੀਹੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਢੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਚਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਜ਼ਰਮਾਨਾ ਪਿਛੋਕੜ ਹੋਵੇਗਾ।

C) ਅੱਸ਼ਨਾਵਾਂ/ਪਾਈਕੀਅਤ

- i) ਕੰਪਨੀ ਸਾਰੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਕਾਂ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਥੈਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਐਸ.ਬੀ.ਐਸ.ਆਈ., ਆਈ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ. ਆਈ) ਅਤੇ ਯੋਗ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ/ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- ii) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗਰ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਮਿਲਣਸਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਪੁਰਨ ਤਸਲੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- iii) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਨੀਅਤ ਅੰਦੂਰੀ ਤਲ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਮਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਗਿਹਾਂ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਗੀ।
- iv) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀ ਵਿਤਕਰਾਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- v) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੋਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਬਦੀ ਅਤੇ ਸੋਪਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਗਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਬਾਜੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਿਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਨ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- vi) ਕੰਪਨੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨ/ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਢੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੁਕੇ ਹੋਣੇ ਚਾਰਜਸ ਜਾਂ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- vii) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਹੋਗੀ।
- viii) ਕੰਪਨੀ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਣੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- ix) ਕੰਪਨੀ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲੋਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਦਾ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਹਾਇਦਾ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- x) ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸੇਰਿਚਿਟ ਸਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਹੜਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਤੇ ਡੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।
- xi) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਇਦਾ ਜਾਬਤਾ ਅਪਲੱਡ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਐਫ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

D) ਜਾਇਜ਼ਪ੍ਰਲਨ

I) ਕਰਜ਼ੇ, ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ

- i) ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਵਿੱਖੇ ਨਵੇਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਨ/ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ

ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਫਾਰਮ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਸੀਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਾਲਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਤਸਲੀ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੌਜੂਦ/ਰਿਜੈਕਟ ਦੀ ਜਾਰੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤਕਸ਼ੀਲੀ ਅਤੇ ਗਹਿਰੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ii) ਕੰਪਨੀ ਲੋਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਜ਼ੇ/ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਵਿਆਜ ਦਰ, ਖਰਚੇ, ਪੀਨਲ/ਵਿਵਰਡਿਊ ਵਿਆਜ, ਵਿਆਜ ਕੱਢਣ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਵਿਆਜ ਤੇ ਛੁਟ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਹਕ/ਨਵੇਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣ। ਗ੍ਰਾਹਕ/ਨਵੇਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

iii) ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨੂੰ ਲੋਨ/ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ (ਪਾਉਨ ਟਿਕਟ) ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੋਨ/ਕਰਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਨ/ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਲੋਨ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ, ਵਿਆਜ ਦਰ, ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਲੋਨ ਪ੍ਰੈਸੰਗ ਵੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਨ/ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ (ਪਾਉਨ ਟਿਕਟ) ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਕਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

iv) ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦੁ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਹ